Anandaram Dhekial Phookan College Library
Acc. No.
Date
* Nagaon : Assam *

2024

SANSKRIT

(Honours Core)

Paper : SKT–HC–2016

[Classical Sanskrit Literature (Prose)]

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

UNIT—I

(Śukanāsopadeśaḥ)

(*Marks* : 25)

1. Answer the following questions : 1×5=5

अधोलिखितानां प्रश्नानामुत्तरं देयम्—

(a) Who is the hero of the *Kādambarī*?

'कादम्बरी' इति काव्ये नायकः कः?

(b) Śukanāsa gave advice to whom?

शुकनासः कम् उपदिष्टवान्?

(c) *Kādambarī* is included in the category of कथा / आख्यायिका.

(Choose the correct answer)

'कादम्बरी' कथायाः / आख्यायिकायाः अन्तर्भुक्ता।

(शुद्धमुत्तरं निर्णीयताम्)

(d) "अतिगहनं तमो यौवनप्रभवम्।"

Who is the speaker here?

अत्र वक्ता कः?

(e) Who was the father of चन्द्रापीडः?

चन्द्रापीडस्य पिता कः आसीत्?

2. Translate any *one* of the following : 5

निम्नलिखितयोः एकस्य अनुवादः करणीयः —

(a) यौवनारम्भे च प्रायः शास्त्रजलप्रक्षालननिर्मलापि कालुष्यमुपयाति बुद्धिः। अनुज्झितधवलतापि सरागैव भवति यूनां दृष्टिः। अपहरति च वात्येव शुष्कपत्रं समुद्भूतरजोभ्रान्तिरतिदूरमात्मेच्छया यौवनारम्भे पुरुषं प्रकृतिः। इन्द्रियहरिणहारिणी च सततमतिदूरन्तेयम् उपभोगमृगतृष्णिका। नवयौवनकषायितात्मनश्च सलिलानीव तान्येव विषयस्वरूपाण्यास्वाद्यमानानि मधुरतराण्यापतन्ति मनसः।

Anandaram Dhekial Phookan College Library * Assam
Acc. No. ...
Date ...

(b) मदजलदुर्दिनान्धकारगजघनघटापरिपालितापि प्रपलायते। न परिचयं रक्षति, नाभिजनमीक्षते, न रूपमालोकयते, न कुलक्रममनुवर्तते, न शीलं पश्यति, न वैदग्ध्यं गणयति, न श्रुतमाकर्णयति, न धर्ममनुरुध्यते, न त्यागमाद्रियते, न विशेषज्ञतां विचारयति, नाचारं पालयति, न सत्यमवबुध्यते, न लक्षणं प्रमाणीकरोति। गन्धर्वनगरलेखेव पश्यत एव नश्यति।

3. Explain with examples—"बाणोच्छिष्टं जगत् सर्वम्" 10

"बाणोच्छिष्टं जगत् सर्वम्"—उदाहरणेन सह उक्तिरियं व्याख्यायताम्।

Or / अथवा

Write a note on the advice of शुकनास given to चन्द्रापीड.

चन्द्रापीडं प्रति प्रदीयमानानां शुकनासोपदेशानां विषये एकं निबन्धनं लिख्यताम्।

4. Elucidate any *one* of the following : 5

निम्नलिखितयोः एकस्य भावार्थः लिख्यताम्—

(a) अपरिणामोपशमो दारुणो लक्ष्मीमदः

(b) अतिगहनं तमो यौवनप्रभवम्

UNIT—II

(Viśrutacaritam)

(*Marks* : 25)

5. "दण्डिनः पदलालित्यम्।"

Explain the statement as per the text 'विश्रुतचरितम्'. 10

'विश्रुतचरितम्' इति पाठानुसारम् एतस्या उक्तेः व्याख्या कार्या।

Or / अथवा

Explain the daily activities of kings according to the text, *Viśrutacaritam*.

'विश्रुतचरितम्' इति पाठमनुसृत्य राज्ञां दिनचर्याविषयकवर्णन-मुपस्थापयतु।

6. Translate any *one* of the following : 5

निम्नलिखितयोः एकस्य अनुवादः करणीयः —

(a) तदनन्तरमनन्तवर्मा नाम तदायतिरव निमध्यतिष्ठत्। स सर्वगुणैः समृद्धोऽपि दैवाद् दण्डनीत्यां नात्यादृतोऽभूत्। तमेकदा रहसि वसुरक्षितो नाम मन्त्रिवृद्धः पितुरस्य बहुमतः प्रगल्भवाग-भाषत—तात, सर्वैवात्मसंपदभिजनात्प्रभृत्यन्यूनैवात्र भवति लक्ष्यते। बुद्धिश्च निसर्गपट्वी, कलासु नृत्यगीतादिषु चित्रेषु च काव्यविस्तरेषु प्राप्तविस्तारा तवेतरेभ्यः प्रतिविशिष्यते।

Anandaram Dhekial Phookan College Library * Nagaon : Assam *
Acc. No.
Date

(b) देव, दैवानुग्रहेण यदि कश्चिद्राजनं भवति विभूतेस्तमकस्मादुच्चावचैरुपप्रलोभनैः कदर्थयन्तः स्वार्थं साधयन्ति धूर्ताः। तथा हि केचित् प्रेत्य किल लभ्यैरभ्युदया-तिशयैराशामुत्पाद्य मुण्डयित्वा शिरो वद्ध्वा दर्भरज्जुभिरजिनेनाछाद्य, नवनीतेनोपलिप्यानशनं च शाययित्वा सर्वस्वं स्वीकरिष्यन्ति।

7. Answer the following questions : 2×5=10

अधोलिखितानां प्रश्नानामुत्तरं प्रदेयम्—

(a) Who was Viśruta? Where did he find the eight-year-old boy?

विश्रुतः कः आसीत्? कुत्र तेन अष्टवर्षीयो बालकः दृष्टः?

(b) Write the names of the two books written by Daṇḍin.

दण्डिनविरचितस्य ग्रन्थद्वयस्य नाम लिख्यताम्।

(c) Derive the following words :

निम्नलिखितयोः शब्दयोः व्युत्पत्तिः लेखनीया—

अभाषत [in Question No. (प्रश्नसंख्या) 6*(a)*]

उत्पाद्य [in Question No. (प्रश्नसंख्या) 6*(b)*]

(d) Write the names of the four राजविद्याs.

चतसृणां राजविद्यानां नामानि लिखतु।

(e) "अधीस्व तावद्दण्डनीतिम्"—

Who is the speaker here? Whom did he speak this?

अत्र वक्ता कः? कमुद्दिश्य तेनेदमुक्तम्?

UNIT—III

(Origin and Development of Prose, Important Prose Romances and Fables)

(*Marks* : 30)

8. Answer the following questions : 1×5=5

निम्नलिखितानां प्रश्नानामुत्तरं प्रदेयम्—

(a) Give an example of कथाकाव्य.

कथाकाव्यस्य एकमुदाहरणं प्रदेयम्।

(b) Who is the writer of the 'शुकसप्तति'?

'शुकसप्तति' कथायाः रचयिता कः?

(c) Who is the writer of the book, 'पञ्चतन्त्रम्'?

'पञ्चतन्त्रम्' इति ग्रन्थस्य रचयिता कः?

(d) What is the name of the First तन्त्र of the book, 'पञ्चतन्त्रम्'?

'पञ्चतन्त्रम्' इति ग्रन्थस्य प्रथमतन्त्रस्य नाम किम्?

(e) _____ is the writer of the book, 'वेतालपञ्चविंशति'.

(Fill in the blank)

_____ 'वेतालपञ्चविंशतिः' इति ग्रन्थस्य रचयिता।

(रिक्तस्थानं पूरयतु)

9. Answer any *two* of the following : 10×2=20

अधोलिखितानां कस्यापि द्वयस्य उत्तरं देयम्—

(a) Write a note on गुणाढ्य's 'बृहत्कथा'.

गुणाढ्य-विरचितां बृहत्कथामवलम्ब्य एका टिप्पणी लेखनीया।

(b) Discuss about the contribution of वाणभट्ट in Sanskrit prose literature.

संस्कृतगद्यसाहित्ये वाणभट्टस्य अवदानम् इति विषये आलोच्यताम्।

(c) Write a note on 'दशकुमारचरितम्'.

'दशकुमारचरितम्' इति ग्रन्थमधिकृत्य एका टिप्पणी लेखनीया।

(d) Write a note on सुबन्धु's *Vāsavadattā*.

सुबन्धोः 'वासवदत्ता' इति ग्रन्थविषये एका टिप्पणी विरचनीया।

College Library, Nagaon : Assam

10. Write a short note on any *one* of the following : 5

अधोलिखितयोः एकस्य विषये संक्षिप्ता टिप्पणी लेखनीया—

सिंहासनद्वात्रिंशिका ; हितोपदेशः ; विष्णुशर्मा।

★★★

Anandaram Dhekial Phookan College Library
Acc. No.
Date
* Nagaon : Assam *